

1. Çerez (Cookie) Nedir?

Tanım:

Çerez (Cookie), bir web sitesini ziyaret ettiğinizde, o web sitesi tarafından tarayıcınıza veya cihazınıza (bilgisayar, akıllı telefon, tablet vb.) gönderilen ve depolanan küçük boyutlu metin dosyalarıdır. Temel amacı, kullanıcının web sitesiyle olan etkileşimine dair bilgileri (tercihler, oturum bilgileri, geçmiş işlemler) saklamak ve kullanıcının sonraki ziyaretlerinde bu bilgileri hatırlayarak daha iyi ve kişiselleştirilmiş bir deneyim sunmaktır.

İşlevi:

Çerezler, sunucu ile tarayıcı arasında bilgi iletimini sağlayarak web sitesinin sizi "tanımasını" sağlar. Böylece:

- Oturumunuzun açık kalmasını (sürekli yeniden giriş yapmamayı),
- Dil ve tema gibi site tercihlerinizin hatırlanmasını,
- Alışveriş sepeti içeriğinizin korunmasını,
- Size ilgi alanlarınıza uygun içerik veya reklamlar sunulmasını kolaylaştırır.

2. Çerezler Nasıl Alınır ve Çalışır?

Çerezler, bir web sitesini ziyaret ettiğinizde şu adımlarla cihazınıza yerleştirilir:

1. **İstek ve Yanıt:** Kullanıcı bir web sitesine erişim talebinde bulunduğunda (tarayıcı üzerinden), web sunucusu bu isteğe yanıt verirken bir veya daha fazla çerezi de yanıt başlığı (HTTP Header) içinde kullanıcıya gönderir.
2. **Depolama:** Kullanıcının web tarayıcısı, bu küçük metin dosyasını cihazının yerel depolama alanına kaydeder. Her çerezin genellikle ait olduğu siteye özel bir **benzersiz tanımlayıcısı (Unique ID)** ve bir **son kullanma tarihi** vardır.
3. **Tekrar Gönderim:** Kullanıcı, aynı web sitesini veya aynı çerezi kullanan başka bir sayfayı tekrar ziyaret ettiğinde, tarayıcı depolanan ilgili çerezi otomatik olarak sunucuya geri gönderir.
4. **Tanıma ve Kişiselleştirme:** Web sunucusu, geri gelen bu çerez dosyasını okuyarak kullanıcıyı tanır, önceki tercihlerini ve geçmiş etkileşimlerini hatırlar ve buna göre kişiselleştirilmiş bir sayfa içeriği oluşturur.

3. Çerezlerin İçerdiği Veriler (Hangi Bilgileri Saklar?)

Çerezler genellikle hassas kişisel bilgileri (şifreler, kredi kartı numaraları) doğrudan içermezler. Daha çok, kullanıcının cihazını ve sitedeki davranışını tanımlayan verileri içerirler:

Veri Türü	Örnek İçerik	Kullanım Amacı
Benzersiz Tanımlayıcı (ID)	Rastgele harf ve sayı dizisi (Örn: cookie_id=xyz123abc)	Kullanıcının cihazını tanıma ve onu sitedeki eylemleriyle ilişkilendirme.
Oturum Bilgileri	Oturum anahtarı, giriş yapıldığı bilgisi.	Kullanıcının oturumunu açık tutmak ve sayfalar arasında kimlik doğrulamasını sürdürmek.
Kullanıcı Tercihleri	Dil seçimi, tema (gece/gündüz modu), yazı tipi boyutu.	Sitenin görünümünü ve işlevselliğini kullanıcının beklentilerine göre ayarlamak.
Geçmiş Etkileşimler	Alışveriş sepetindeki ürünler, daha önce bakılan ürünler/sayfalar.	Alışverişi kolaylaştırmak ve kişiselleştirilmiş öneriler sunmak.
Zaman ve Tarih	Ziyaretin başlangıç zamanı, sayfada geçirilen süre.	Analiz ve istatistiksel raporlama için.

4. Verilerin Anlamlı Hale Getirilmesi (Analiz)

Çerezler aracılığıyla toplanan ham veriler (ID'ler, tıklamalar, süreler vb.) tek başına bir anlam ifade etmez. Bu veriler, web sitesi sahipleri ve analitik araçlar (Örn: Google Analytics) tarafından toplanır, işlenir ve analiz edilerek anlamlı bilgilere dönüştürülür:

4.1. Kullanıcı Profili Oluşturma

- İzleme:** Kalıcı çerezler, aynı kullanıcı ID'si ile siteye yapılan birden fazla ziyareti ve bu ziyaretler arasındaki tüm eylemleri (hangi sayfalarda ne kadar kalındı, hangi ürünler incelendi, hangi aramalar yapıldı) kaydeder.
- Segmentasyon:** Toplanan bu davranışsal veriler, kullanıcıların ilgi alanlarına, demografik özelliklerine veya satın alma niyetlerine göre gruplara (segmentlere) ayrılmasını sağlar. (Örn: "Elektronik ürünlerle ilgilenen 25-35 yaş arası kullanıcılar").

4.2. Performans ve Optimizasyon

- **Site İyileştirmesi:** Çerez verileri, kullanıcıların sitede karşılaştığı sorunları (hata sayfaları, yavaş yüklenen içerikler) veya siteden ayrılma nedenlerini analiz etmeye yardımcı olur. Bu analizler, site tasarımının ve hızının iyileştirilmesi için kullanılır.
- **A/B Testleri:** Farklı çerezler, kullanıcıların farklı site versiyonlarını (A veya B) görmesini sağlayabilir. Hangi versiyonun daha çok etkileşim yarattığı analiz edilerek en verimli tasarım belirlenir.

4.3. Pazarlama ve Hedefleme

- **Kişiselleştirilmiş Reklam:** En anlamlı hale getirme amaçlarından biri budur. Kullanıcının sitedeki davranışları ve ilgi alanları (analiz edilmiş veriler) temel alınarak, onlara *ilgilerini çekme olasılığı en yüksek* olan ürünlerin veya hizmetlerin reklamları gösterilir (**Hedefli Reklamcılık**). Üçüncü taraf çerezler, bu izlemeyi farklı web siteleri arasında da yaparak kullanıcının genel internet gezinme profilini oluşturur.
- **Yeniden Hedefleme (Retargeting):** Alışveriş sepetini terk eden veya belirli bir ürüne bakan kullanıcılara, daha sonra ziyaret ettikleri başka sitelerde o ürünün reklamının gösterilmesi sağlanır.

Ek Bilgiler: Çerez Türleri

Sunumunuz için faydalı olabilecek çerez türleri ve tanımları:

Çerez Türü	Açıklama
Oturum Çerezleri (Session Cookies)	Yalnızca tarayıcı açık olduğu sürece geçerlidir. Tarayıcı kapatıldığında otomatik olarak silinir. Oturumun devamlılığını (giriş yapma, sepet içeriği) sağlar.
Kalıcı Çerezler (Persistent Cookies)	Cihazda, belirlenen son kullanma tarihine kadar saklanır (bu süre birkaç gün, ay veya yıl olabilir). Kullanıcı tercihleri ve izleme bilgileri için kullanılır.
Birinci Taraf Çerezler	Kullanıcının ziyaret ettiği web sitesi tarafından oluşturulur ve o siteye aittir. Temel site işlevleri için kullanılır.

Üçüncü Taraf Çerezler	Ziyaret edilen siteden farklı bir alan adı (genellikle reklam veya analitik hizmetleri) tarafından yerleştirilir. Kullanıcının farklı sitelerdeki davranışlarını izlemek ve reklam hedeflemesi için kullanılır.
--------------------------------------	---